

...of liever sprongen zij hunnen weg voort. (Blz. 533).

— Wij hebben eene schuld aan u en uwe makkers te betalen en we zullen die delgen.

— Ge gaat u nutteloos in gevaar stellen.

— En gijlie?

— Wij hebben niets anders te doen... U wacht men met ongeduld thuis; wij zijn aangewezen om zonder verpoozen tegen macht en gezag op te staan, en of we daar nu te Constantinopel mede bezig zijn of te Moskou, dat is juist hetzelfde.

— Heeft uw vaderland u dan niet noodig?

— Zeker, maar in 't voorbijgaan kunnen wij hier toch ook een handje uitsteken.

— Dan kunnen wij in 't voorbijgaan mede een handje uitsteken.

Dring nu niet aan, beste heer Nakoff, om mij van mijn voornemen te doen veranderen.

Hoe gevaarlijk de onderneming ook is, ik doe er aan mede.

We zullen Janneken en Victoire onmiddellijk met den trein laten vertrekken, en de makkers, die hen willen vergezellen, kunnen het doen.

Ik blijf echter hier, om u te helpen, al moest ik hier alleen wezen.

— Ik dank u, zei de Rus.

Als ge niet anders wilt, kan ik u niet dwingen Constantinopel te verlaten.

En, rechtuit gesproken, we zullen dankbaar uwe medewerking aanvaarden, want we hebben talrijke armen noodig om ons plan uit te voeren.

Ik heb u dat niet willen zeggen, in 't begin, omdat ik u in geene moeilijkheden wilde brengen, nu ge reeds in Europa zijt en binnen

enkele dagen te Antwerpen zoudt kunnen wezen.

— Ik ga mijne makkers eens over dat geval spreken.

Kunt ge mij niet mededeelen, wat ge doen gaat, opdat ik hen op de hoogte der onderneming kunne brengen?

— Zeker, ik kan het u zelfs in een vijftal woorden bekend maken.

Wij willen den sultan oplichten.

— De sultan van Turkije?

— Ja.

— In zijn paleis?

— Zooals ge zegt.

— Loopt die dan daar zoo maar rond?

— Geen vorst ter wereld wordt beter bewaakt.

— Een stout waagstuk.

— Dat is het!

— Ik ben uw man.

— Als we mislukken en werden gevat, wat zeker dan het geval zal zijn, wacht ons de strop en we bengelen weldra op 't een of ander plein aan een hoogen staak.

— Nu weet ik er genoeg van.

Hij wilde zich verwijderen, doch keerde op zijne stappen terug en vroeg:

— Wanneer gebeurt het?

— Dezen nacht.

— En als 't gelukt, moeten we dan nog langer te Constantinopel blijven?

— Dat ziet ge van hier!

Als we in onze onderneming slagen, dan vertrekken we met den eersten morgentrein.

Hoe spoediger dat we dan hier weggkomen, hoe beter voor onze huid en onzen hals!

— Zoo aanstonds kom ik u zeggen op hoeveel armen ge van onzentwege moogt rekenen.

— Doe uwe makkers vooral het gevaar kennen, dat ze loopen zullen als 't niet mocht lukken en de trawanten van den sultan ons te pakken krijgen.

— Dat zal ik.

Daks ging bij zijne gezellen.

Hij deelde hun mede wat hij met Nakoff besproken had.

En hij besloot:

— Ik blijf te Constantinopel, daar ik den man, die ons zoo vol opoffering geholpen heeft, wil toonen dat ik hem dankbaar weet te zijn.

Als ik u eenen raad mag geven, doe dan wat onze vriend de Rus u aanraadt: maak dat ge zoo spoedig mogelijk op den trein zit, om deze stad te verlaten.

— Neen, zei de Rosse, neen, ik blijf hier, om den slag mede te maken.

— Ik ook, zei Pil... Il wil u mijne dankbaarheid toonen, mijn liefste Daks.

— Als ik me goed herinner, sprak Mol, heb ik aan den eene of andere van u ook dankbaarheid te geven, en ik doe mede aan de sultanjacht.

— Vermits mijn broeder zijn leven in gevaar wil brengen, om den boozen vorst der halfmaan bij de lurven te grijpen, zei Janneken, kan ik niet anders doen dan den tocht met u mede te maken.

— En ik, als bondgenoot der nihilisten, sprak Victoire, ik moet mijne eedgenooten helpen.

— Dan gaan we er allemaal te zamen op los! kreet de Rosse.

— Neen, zei Daks, zoo versta ik het niet.

Janneken en Victoire moeten vertrekken, want nu onze jongen zoo gemakkelijk naar zijne moeder kan reizen, mag hij zichzelf niet in 't gevaar brengen en de kans loopen hier den dood te vinden.

— En gij dan? vroeg Janneken.

— Op mij wacht niemand, antwoordde Daks.

— Op mij ook niet! zei Mol.

— Idem, sprak de Rosse.

— Evenzoo, deed Pil opmerken.

— Dus, alleen gij en Victoire moet dadelijk uit Constantinopel vertrekken.

Zoodra de sultan bij den kraag is gevat en in verzekerde bewaring gebracht, springen wij op den trein en zullen bijna zoo spoedig op onze bestemming zijn als gijliê.

Mislukt de onderneming, denkt dan later nog eens aan ons terug, en beklagt ons niet, want we boeten dan in 't Turksche gevang voor eene schoone daad of werden opgeknoopt als martelaars der vrijheid.

— Neen, zei Janneken, ik blijf bij u.

— 't Is beter voor ons, sprak Mol, dat ge vertrekt.

Als we gegrepen worden, zal men ons, als vreemdelingen, nog zoo spoedig niet veroordeelen.

Bevindt gij u dan in 't buitenland, dan kunt ge wellicht iets in ons voordeel doen.

Engeland kan op den sultan veel invloed uitoefenen en lord Steadily zal zich wel met onze zaak willen bezighouden.

Wij hebben er dus belang bij, dat er iemand van ons Constantinopel verlaat.

— Als we dat eens allen te zamen deden? vroeg Janneken.

— Neen, zei Daks, ik heb mijn woord gegeven, ik doe mede.

De anderen zegden ook, dat ze te Constantinopel bleven, om hunne schuld van dankbaarheid aan de Russen te betalen.

Nog lang werd er geredetwist en beraadslaagd, tot Janneken en Victoire eindelijk toegaven.

Er werd besloten dat die twee te Constantinopel mochten blijven, maar dat ze aan de onderneming in het paleis van den sultan geen deel zouden nemen.

Ze moesten onmiddellijk een ander hotel opzoeken, om niets gemeens te hebben met de reizigers.

Des morgens moesten ze den eersten trein nemen en afreizen, of ze hunne makkers bemerkten of niet, of ze vernomen hadden dat de aanslag gelukt was of niet.

Daks ging Nakoff opzoeken en deelde hem mede wat de gezellen besloten hadden.

— Ik ben hoogst gelukkig dat te vernemen, zei de Rus.

Vooreerst, zooals ik het u reeds zei, zullen we uwe medewerking noodig hebben.

Wij wenschen geen enkel der Turksche opstandelingen in de zaak te betrekken en we zijn hier slechts met vijf man om er op los te gaan.

't Was te weinig.

Nu gij ons met gevierden wilt helpen, zullen we met negen man zijn en dat is voldoende.

Hij drukte Daks de hand, hield ze een oogenblik in de zijne geklemd en zei:

— En wat mij nog meer gelukkig maakt, is te zien dat er nog mannen van karakter bestaan en dat de dankbaarheid geen ijdel woord is.

Ik, die zoovele menschen reeds heb leeren kennen, twijfelde aan het bestaan van die hoedanigheid, en 't doet me een onuitsprekelijk genoegen thans te kunnen vaststellen dat ze toch nog onder de menschen heerscht!

Tegen den avond kwamen de gezellen, met drie verschillende groepjes, te zamen in een der voorgeborchten van Constantinopel.

De drie Russen, die met hen moesten werken, om den sultan gevangen te nemen, brachten hen daar heen.

Zij vergaderden in eene kleine woning, waar een drietal hoofden van den opstand hen kwamen vervoegeu, om hun de laatste onderrichtingen te geven ten behoeve der onderneming.

Zoo werd er hun medegedeeld, dat ze den sultan, eens gevangen en buiten zijn paleis,

naar die woning moesten brengen, waar niemand hen zou komen zoeken.

Vandaar zouden ze hem des anderendaags reeds, als de opstandelingen meester waren van de stad, naar zijn verbannelingsoord leiden.

Onze vier helden en de vijf Russen, waaronder Nakoff, begaven zich naar de zee, waar ze in een klein roeibootje stapten.

De riemen plasten in 't water, en het ranke vaartuigje gleed over de baren.

— Gij hebt allen uwen dolk en uwen revolver? vroeg Nakoff in 't Russisch.

— Ja, klonk het eenstemmig antwoord der Russen.

Hij herhaalde die vraag in 't Fransch.

— Ja, antwoordden de Zuidpoolontdekkers.

— Geen genade, want de Turken zijn valsche lieden, en degene dien gij in 't leven laat, zou de oorzaak kunnen wezen van uwen dood.

Er dient hier zonder medelijden gehandeld en al wat u den weg verspert, steekt ge uwen dolk in de borst of schiet ge neder!

Op enkele minuten moet alles afgeloopen zijn, zooniet, mislukt het plan en wij worden gevangen genomen.

Ik druk u dat nog eens goed op het hart, omdat er alles van afhangt.

En laat ons bij elkaar blijven, zoo dicht mogelijk, want gelukt men er in ons te scheiden, dan worden wij overwonnen.

Weest er ook van doordrongen dat het allergevaarlijkst is iets te doen, dat ik u niet zou bevolen hebben.

Hebt ge mij allen goed begrepen?

Hij herhaalde die korte toespraak nog eens in 't Fransch.

Het antwoord, én van zijne Russische gezellen, én van zijne andere makkers, luidde kortweg en eenstemmig:

— Ja!...

Als het bootje op nog een grooten afstand van den oever was, lieten de roeiers de riemen rusten en het vaartuigje met den stroom mededrijven.

— Niet te ver, zei Nakoff.

— Wij zien het teeken niet.

— Roeit terug naar zee.

Weer plasten de riemen in het water....

Zoo bleven ze ruim een half uur in de dikke duisternis heen en weer varen.

— Zou er onraad zijn? vroeg Nakoff.

— Men kon ons uit het paleis niet zeggen,

wanneer het geschikte oogenblik zou aanbrenken, zei een der roeiers.

— Dat is zoo.

— En wij ontvingen opdracht hier op het teeken te wachten, tot den dag in de lucht zou komen.

— Inderdaad.

— We hebben dus nog eenige uurtjes voor ons, om ons met den stroom te laten medevoeren en weer terug te roeien.

— Laat ons wachten.

Weer verliep er een groote spanne tijds.

Aller blikken waren op den oever gericht, waar de zwarte massa van gebouwen zich afteekende.

— Ziet ge niets? vroeg Nakoff.

— Ja, was 't antwoord, twee lichten.

— Opgelet.

Een derde, een vierde, een vijfde licht werd ontstoken en in de verte vormden helder verlichte vensters van een groot gebouw het kruis der nihilisten.

— Roeit aan, beval Nakoff.

Het bootje schoot op den oever toe.

De mannen roeiden met zooveel zorg, dat men nauwelijks het neerkomen der roeispanten op het water kon vernemen.

Het vaartuigje stootte tegen eene marmere trap, wat een geluid verwekte, dat zich luide liet hooren in den stillen nacht.

Het sloeg de opvarenden met ontzetting.

Een stond bleven ze angstig zitten luisteren.

Zij hielden hun adem in, om het minste gerucht van op den oever te vernemen.

Zij trachtten met hunne blikken de duisternis te doorboren, om te zien of niets zich in den tuin van het paleis bewoog.

Alles bleef stil....

Een der Russen sprong op de trap en maakte het bootje stevig aan de ijzeren leuning vast.

De anderen verlieten insgelijks het vaartuig, waarin alleen de roeiers bleven zitten.

Nakoff richtte tot hen fluisterend het woord:

— Blijft met de roeispanten in de handen wachten, zoo sprak hij.

Wij zullen misschien amper den tijd hebben, om in het bootje te springen, en als ge dan niet dadelijk wegroeit, zijn wij er aan.

We moeten ons buiten schot bevinden, eer onze achtervolgers den oever bereikt hebben.

Op alles dienen wij voorbereid te zijn.

Ik heb reeds veel gezien, veel ondervonden, waaraan talrijke gevaren verbonden waren,

maar nimmer hielp ik mede aan zulk een stout bedrijf!

Kom, laat ons niet langer talmen.

En, tot een der Russen:

— Wijs ons den weg.

Deze zei een paar woorden en plaatste zich op handen en voeten, om alzo door het struikgewas, dat de wegen van het park bezoomde, den tocht te beginnen.

De anderen volgden zijn voorbeeld.

Het waren als dieven, die achter malkaars slopen door een boschweg, om naar den poel te gaan om te drinken of naar eene prooi te sluipen.

Zonder verontrust te worden of den minsten onraad te vernemen, naderden zij het paleis.

Hier moesten zij een groot plein over, waar ze niet onopgemerkt over konden, als er iemand langs dien kant van het kasteel waakte.

Zij bleven in het struikgewas verscholen.

Een der Russen stiet met al de kracht zijner longen een kreet uit, die als 't schrill gefluit van eene locomotief door de lucht sneed.

Een oogenblik later liet dezelfde kreet zich hooren, een, twee, drie, vier maal, als het ware van uit de vensters van het paleis....

— Vooruit! beval Nakoff. Zoo snel loopen als 't mogelijk is.

Geene vrees, de wacht is langs dezen kant voor ons gewonnen.

Allen richtten zich op.

Zoo snel het hunne beenen toelieten, ijlden zij over het plein, achter den Rus, die gelast was hun den weg te toonen.

Zij kwamen aan eene poort, die toegang verleende tot een tweede park.

Daar vonden zij twee mannen, die, aan hun kleedij te zien, officieren moesten wezen van de wacht van den sultan.

Een weinig verder stond een van kop tot teen gewapende schildwacht.

Eenige woorden werden gewisseld en een der officieren opende de poort.

Zij traden in het kleine park.

Eene dreef, bestaande uit eeuwenoude boomen, die hoog in de lucht met de breede kruinen elkaar raakten, leidde hen naar het paviljoen van het paleis, waar de sultan verblijf hield en bewaakt als een schat, op dit oogenblik wellicht den slaap der tirannen onrustig sluimerde.

Hier ook was de wacht met hen, naar het scheen, want een tiental mannen, die in de eene hand een revolver droegen en met de an-

dere den leiband vasthielden van zeer groote honden, lieten onze stoutmoedige mannen vrijen doorgang.

Ze stonden voor een klein, smal deurtje, in den zijgevel van het gebouw.

— Langs hier komen wij in den harem, in de woning der vrouwen, zei een der Turksche officieren.

De eunuken, dat is te zeggen de bewakers, zijn gereed ons te helpen en een der vrouwen zal ons tot bij den verdrukker brengen.

Nog een paar andere vrouwen zijn voor de goede zaak gewonnen, maar de andere weten van niets en zouden ons veel spel kunnen berokkenen.

Daarom moeten wij zonder het minste gerucht te maken door hare vertrekken gaan.

En, wekken wij de aandacht van eene der vrouwen, dan geene genade.

Een dolksteek, en gedaan!

Let dan wel op, want geeft een het alarm, dan zijn we verloren.

Gaan we?

— We gaan, luidde het antwoord van Nakoff, met zoo vast eene stem uitgesproken, als gold het een pleziertochtje.

Zij traden in een gang, die naar de vertrekken van den harem voerde.

Aan eene deur, met eene draperij gedekt, en waarboven een bontgekleurde lantaarn brandde, stond eene vrouw.

Zij legde den vinger op den mond om de mannen de grootste stilte aan te bevelen.

De twee Turksche officieren bleven daar staan en lieten Nakoff, die nu aan 't hoofd der vreemdelingen stapte of liever sloop, voor hen gaan.

De vrouw greep den pols van Nakoff en leidde hem verder de gang in.

De anderen volgden.

Allen hadden hun dolk in de hand en hun revolver, met uitgetrokken veiligheidsspil, tusschen den band hunner broek.

Zij gingen door een aantal kamers, waar op Turksche rustbedden, bij den schijn van gekleurde lantarens, talrijke vrouwen rustig sliepen.

Aan de ingangen waakten de eunuken, maar deze lieten de mannen ongestoord hunnen weg voortzetten.

De vrouw bleef staan.

Zij deed een teeken, om de anderen te verwittigen dat ze moesten stil blijven.

Zij haalde een langen, scherp dolk te voorschijn, dien zij uit haar keurslijf trok.

Een paar stappen deed ze, bukte zich en

den dolk boven het hoofd verheffend, dreef zij hem met volle kracht in de borst van een man, die daar voor eene deur, geheel uitgestrekt lag te slapen.

De trouwste dienaar van den sultan, die met zijn lichaam den toegang tot de kamer van zijnen meester versperde, reutelde even en was dood.

De vrouw haalde uit haar keurslijf een sleutel en reikte hem Nakoff over.

Nakoff had slechts de deur te openen, om zich in tegenwoordigheid van den machtigen bevelhebber der ongeloovigen te bevinden.

Hij aarzelde een oogenblik.

Dan wendde hij zich tot de anderen, die in een kring, rond hem voor de deur stonden, en sprak fluisterend:

— Niet terug... Den sultan grijpen of sterven!

Die woorden waren overbodig.

Allen waren bereid te gelukken of zich op te offeren.

Nakoff dreef den sleutel in het slot en draaide het open.

Een knarsend geluid liet zich hooren.

Hij stootte de deur open.

Een helder licht viel op hem.

De sultan waakte nog.

Hij zat bij eene tafel, met den rug naar de binnendringende gekeerd.

Het gerucht dat het slot had gemaakt, had zijne aandacht opgewekt.

Hij staarde naar de deur.

Toen hij Nakoff bemerkte, uitte hij een korte gil en wilde langs een andere uitgang uit het vertrek ijlen.

Vlug als een kat, met een grooten sprong, stond Nakoff voor hem en versperde hem den weg.

Bleek en bevend stamelde de alleenheerscher eenige onsamenhangende woorden.

Op ditzelfde oogenblik werd hij door de anderen vastgegrepen en gebonden.

Schier zonder zich te verdedigen, liet de sultan hen begaan.

Zoo onverwacht was alles gebeurd, dat de man bijna machteloos, als door den bliksem getroffen, alles liet gebeuren.

— Tilt hem op en er spoedig mede voort, zei Nakoff.

Het eerste deel van ons programma is uitgevoerd, maar nu komt het tweede, en dat is niet minder moeilijk.

Vooruit er mede!

Langs den weg, dien zij gevolgd hadden,

om naar de kamer van den vorst te gaan, verlieten zij het vertrek.

Aan het uiteinde van de eerste gang, vonden zij de vrouw weder, die haren meester verraden had en die hem opnieuw tot aan het deurtje van het serail geleidde.

Snel, schier loopend, kwamen ze met hun kostbaren last door het eerste park, door den tweeden lusthof en eenige seconden later lag de gekoorde sultan in het vaartuig.

De riemen werden in beweging gezet en de boot schoot over het water.

Het groote gevaar was geweken.

Allen hadden ruimen adem.

Het was alsof een steen, die er lang met volle zwaarte op gedrukt had gelegen, van hun boezem gleed.

Nakoff stond aan het roer en hield den blik op het paleis gericht.

Plots werd een der vensters verlicht, en nog een, en weer een ander.

En de verlichte ramen vormden weer het kruis van het broederschap der nihilisten.

— Daar is het teeken, zei Nakoff.

Alles is ginder in regel!

Niemand heeft iets gemerkt!

De revolutie zal morgen zegepralen!

Leve het vrije Turkije!

Allen herhaalden dien kreet.

De sultan bevond zich eenige minuten later in verzekerde bewaring, in het huis waar de mannen, die dezen stouten slag hadden gewaagd, te zamen waren gekomen...

Als Constantinopel des morgens ontwaakte, wist nog niemand dat de gevreesde heerscher

zich in de macht der opstandelingen bevond.

Onze reizigers vertrokken met den eersten trein, waarmede ook Victoire en Janneken de hoofdstad van het Turksche rijk verlieten.

Dienzelfden dag nog viel Turkije in de handen der opgestane legerbenden.

De sultan werd uit Constantinopel verbannen en gevangen gezet op een kasteel en zijn broeder tot vorst van Turkije uitgeroepen.

De Jonge Turken, de partij der vrijheid, was meester van het rijk der Halve-Maan, waar zoolang het juk van een hofkliek het volk had doen lijden en uitgebuit.

— Mocht ge nu in Rusland hetzelfde gedaan krijgen, zei Daks, als de reizigers afscheid namen van Nakoff en zijne gezellen, dan zouden we ons overgelukkig gevoelen.

Gij weet dat wij uwe zaak heel en al zijn toegedaan en ge steeds op onzen steun in het buitenland zult kunnen rekenen.

Als ge geld noodig hebt, de markgravin en onze jonge graaf, houden hun fortuin tot uwe beschikking.

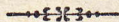
Nooit zullen wij kunnen vergelden, wat gij voor ons gedaan hebt.

De locomotief van den trein, die onze reizigers naar West-Europa moeten voeren, liet door haar gefluit vernemen, dat zij klaar was om te vertrekken.

Nog een handdruk en met tranen in de oogen verlieten de koene mannen, die zulke stoute waagstukken hadden bedreven, elkaar om, wellicht, elkander op aarde nooit meer weer te zien.

HOOFDSTUK LVII

DE ROODE EDELSTEEN

Onze reizigers zaten in den treinwagen zonder een enkel woord te spreken.

Ieder van hen was verdiept in gedachten, die teruggingen naar hunne talrijke lotgevalen. Zulks gebeurt steeds, wanneer men, na een lange en moeilijke vaartocht, naar de veilige haven stevent.

Daks hield strak den blik gevestigd op Janneken, die naast Victoire gezeten, haar handje in zijne hand geklemd hield.

Het gelaat van den jongen gaf droefgeestigheid uit en nu en dan werd het vertrokken door eene pijnlijke plooi.

Rare gedachten moesten hem wellicht bezighouden.

Daks liet Janneken eenige stonden in zijne gepeinzin verzonken, maar, toen hij uit dezen droeven toestand zich niet scheen te kunnen losworstelen, richtte hij het woord tot zijn reisgezel:

— He, Janneken, wat scheelt er aan... Gij zet een gelaat op als waart ge de opgelichte sultan van Turkijen in hoogst eigen persoon.

De jongen scheen niet eens te hooren dat deze woorden tot hem werden gesproken.

— Het is straf, mompelde Daks....

En de stem verheffende :

— Zeg, Janneken, waar zijt ge toch met uw gedachten!... Zijt ge totaal doof geworden?

Nu kwam er leven in het strak gezicht van den droomer en hij keek met iets verdwaasd in de oogen den spreker aan.

— Eindelijk! zei deze... Waar zijt gij geweest?... Ik heb u nog nooit zulk een triestig aanschijn zien vertoonen.

— Dat zal wel, klonk het antwoord, want nog nooit hebben zulke zonderlinge en smartvolle gedachten mij gekweld....

Het was alsof de krop hem in de keel zat, zoo moeilijk kwamen de woorden hem uit den mond.

Twée dikke tranen rolden hem uit de oogen.

— Wat beteekent dat nu! kreet Daks, op een toon die de aandacht der andere in gepeinzen verdiepte medereizigers wakker schudde...

Aller blikken waren op Janneken gericht.

— Waarom weent ge? vroeg Victoire, wie het schreien plotseling nader dan het lachen stond.

— Och kom, zei de Rosse, hij denkt weer aan zijne moeder, en het is eerder het geluk dan de smart hetwelk zijn sluizen openzet.

Janneken knikte bevestigend.

— Inderdaad, sprak hij, het is aan mijne moeder dat ik denk, maar de loop mijner gedachten gaat niet over den weg dien gij denkt dat zij genomen hebben.

— Dat is zeer schoon gezegd, merkte de Rosse op, maar ik versta er niets van!

— Ik durf u bijna niet mededeelen, ging zijn makker voort, wat mijn geest kwelt. Ik wil het steeds van mij afwerpen, maar ik kan er niet in gelukken... Ik begin te gelooven, dat ik een slechte zoon ben, die niet verlangt zijne moeder weder te zien....

Op het gelaat van al zijne toehoorders stond verbazing te lezen.

— Ja, zoo vervolgde Janneken, ge zult niet kunnen gelooven in welken zonderlingen toestand ik verkeer... Ik herhaal het, ik durf bijna niet het u te zeggen.

— Biecht op, zei de Rosse... We zullen u wel helpen, zooals wij het altijd hebben gedaan, om over deze klip heen te komen.

— Wel, sprak Janneken, ik zal het u kort en bondig verklaren. Er is iets dat mij aanhoudend aanzet niet dadelijk naar Antwerpen te reizen.

— Wat is me dat nu voor een zonderlinge inblazing! riep Daks uit.

— Ik kan mijne ooren niet gelooven! zei de Rosse.

— Het is onbegrijpelijk, meende Pil.

— Verklaar u nader, sprak Victoire, want als ge zulke gedachten koestert, moet er toch eene doorslaande reden voor bestaan... Waaron toch zoudt ge uwe teergeliefde moeder niet dadelijk wenschen weer te zien?

— Om uwentwille, antwoordde Janneken halffluid.

— Wat zegt ge?... Om mijnentwille?

— Ja, Victoire... Hoe dichter wij het einde onzer reis en van onze lotgevallen naderen, hoe meer ik er aan denk dat ik u aan mijne moeder moet voorstellen als mijne bruid, als hare toekomstige dochter....

— Dat zal voor uwe moeder een dubbel geluk wezen, meende Daks.

— Zeker, beaamde Janneken, zeker, maar als de eerste stonden van het blijde wederzien zullen verstreken zijn, zal mijne moeder mij zonder twijfel vragen wie Victoire is, hoe ik haar heb ontmoet, of zij mij waardig is.

Deze woorden troffen het meisje diep in het hart.

Zij borst plots in snikken los.

Janneken legde zijn arm om heuren hals en trok haar naar zich toe. Hij drukte een zoen op haar voorhoofd en sprak met zoete stem:

— Victoire, begrijp mij niet verkeerd.

— Wij bezitten toch den trouwbrief van de ouders van Victoire, sprak Daks, die uitwijd dat Victoire van hoogen Spaanschen adel is... Daarenboven kunnen wij in de geboorteplaats van haren vader en te Madrid inlichtingen inwinnen om dat document te staven.

— Welnu, zei Janneken nu op vasten en beslist toon, de inlichtingen waarvan gij spreekt, om den toestand van Victoire tegenover hare adellijke familie heel en al in het reine te trekken, zou ik willen bezitten alvorens haar aan mijne moeder voor te stellen. Mijne moeder is eene doorbrave vrouw, dat dult geen twijfel, die voor haar wedergevonden kind het onmogelijke zal doen, dat is even zeker, maar ze blijft toch een lid van den echten adel en als er eenigen tijd na den dag van het wederzien zal gekomen zijn, het is niet weg te praten, zal de trouwbrief van Victoire's ouders haar geen algeheele voldoening meer geven.... Is dat ook uw oordeel niet, beste heer Daks?... Ja, er zal ons nieuws uit Spanje toekomen, maar zal het iets bevestigen, en wanneer zal het ons bereiken?... Nu

weet gij wat mij sinds eenigen tijd zoodanig kwelt....

Daks knikte instemmend.

Victoire keek met droeve blikken strak voor zich uit en sprak geen woord. Men kon het heur aanzien dat ze diep getroffen was geworden door de beschouwingen van den jongen man.

— Ge kunt wel gelijk hebben, sprak de Rosse na eenige oogenblikken te hebben nagedacht.

— Neen, zei Pil, er is geen twijfel mogelijk. Janneken heeft ten volle gelijk... Er mag van het eerste oogenblik af geen wolk over het geluk zijner moeder komen....

— Het is zoo, beaamde Daks, en ik besef ten volle dat Janneken zich in een moeilijken toestand geplaatst vindt... Hij verlangt zijne moeder zoo spoedig mogelijk weder te zien en, langs een anderen kant, eerst den toestand van Victoire in het helderste daglicht te trekken.... Maar al dat gepraat verhelpt niets.... We mogen niet lanterfant en moeten, zooals wij altijd hebben gedaan in de moeilijkste omstandigheden, zonder dralen een besluit nemen.... Ik stel dan ook voor, de reis naar Antwerpen niet voort te zetten, naar Madrid te stoomen en vandaar naar de geboorteplaats van Victoire's vader, naar....

Hij haalde de trouwakte van de ouders van het meisje te voorschijn, wierp er een blik op en voleinde den volzin:

— ...naar Jativa. Wij zullen er waarschijnlijk haar grootvader nog vinden of hem elders opzoeken, en ik zal dan wel weten te be komen dat Victoire al hare rechten in hare adellijke familie verwerft.

— Neen, zei Victoire, ik wil niet dat zulks nu geschiede... Janneken moet eerst zijne moeder hebben teruggezien.... Ik zal wachten....

— Neen, Victoire, dat zou Janneken doen lijden en na al wat er gebeurd is, heeft hij recht op een onverpoosd geluk, sprak Daks op beslist toon.... We zullen trouwens slechts enkele dagen noodig hebben om in Spanje het noodige te doen en dan reizen we, van allen last bevrijd, naar Antwerpen....

En zich tot zijne gezellen richtende:

— Zijn wij het eens hierover?

Allen antwoordden bevestigend.

Janneken drukte hun de hand....

.....
.....

Madrid, de hoofdstad van het Spaansche rijk, ligt op de rivier Manganarès, te midden

van eene zandige vlakte, waar men ten Noorden de bergen ziet. De stad telt meer dan een half millioen inwoners.

Zooals in de meeste hoofdsteden woont er de koning, zijn er de wetgevende machten gevestigd, is er een aartsbisshop en zetelt het Hooge Gerechtshof aldaar.

Er bestaat weinig handel en er is geen nijverheid.

Vroeger, tot in de zeventiende eeuw, was het klimaat er zeer aangenaam, maar dan werden de bosschen in den omtrek der stad uitgeroeid, door het aanhoudend vellen der boomen, en daardoor werd de luchtgesteltenis er zeer veranderlijk. In den Zomer is er eene stikkende hitte en in den Winter brengt de bergwind er eene ijzige koude.

De stad is in de laatste jaren gemoderniseerd geworden en heeft mooie en reine straten.

Er zijn weinig belangwekkende gebouwen. Toch dient aangestipt dat de bewondering der reizigers waard zijn het Koninklijk paleis, het paleis van het Congres, de groote Sint-Francisco-Kerk in een Pantheon herschapen, het prachtige park, de wandeling van den Prado, waar 's avonds het volk samenstroomt, het groote plein Puerta del Sol, waar vele straten op uitwegen en het verkeer zeer druk is, het Museum dat een rijkdom van Spaansche schilderstukken bevat.

Zooals bekend is, zijn de bewoners van Madrid erg verzet op stierengevechten en de schouwburgen, die er talrijk zijn, worden door vele toeschouwers opgepropt bij elke vertooning.

Wanneer Madrid werd aangelegd is moeilijk te zeggen en het is niet zeker dat de stad reeds ontstaan was ten tijde van de Romeinen. In 939 bestond ze reeds, want toen werd ze door de Araben ingenomen.

De vorsten van Spanje bewoonden langen tijd Madrid niet, wijl zij er steeds in gevaar verkeerden. Keizer Karel ging er zich vestigen en Filips II deed haar de hoofdstad der koningen worden.

Van toen af werd Madrid het middenpunt van het geestes- en kunstleven van Spanje...

In de verleden eeuw werd de stad door Franschen en Engelschen bezet en nam deel aan de verschillende onwentelingen welke Spanje teisterden.

Er zijn een zeer groot aantal standbeelden te Madrid te zien. Zoo heeft men op de Plaza de Oriente, voor het paleis van den koning, het ruitersstandbeeld van Filips IV, dat door

Drie mannen, kerels als reuzen stonden nu voor hem (Blz. 551).

vier-en-veertig standbeelden van Spaansche vorsten omgeven is en op de pleinen de las Cortes en de Murillo, de standbeelden van Cervantes en Murillo; op de Plaza del Principe Alfonso het beeld van Calderon en op de plaats voor het paardenspel het standbeeld van Isabelle de Eerste; daarbuiten staan er in de stad vele andere gedenkteekens. De oude vestingpoorten en bruggen zijn het zien waard.

Er zijn te Madrid meer dan honderd kerken en kapellen, waar vele kunstschaten en doeken van beroemde meesters te vinden zijn. Over het algemeen hebben deze gebouwen, in opzicht van architecture, weinig beteekenis. Enkele kerken maken hierbij uitzondering.

De groote bibliotheek is zeer rijk, vooral aan oorkonden en handschriften. Ook het his-

toriek archief heeft belangrijke verzamelingen en een gedeelte documenten hebben betrekking op de geschiedenis van ons land tijdens de Spaansche overheersching.

.....

Onze reizigers hadden te Madrid hunnen intrek genomen in eene der grootste hotels.

Toen zij 's morgens aan de ontbijttafel gezeten waren, zei Daks tot zijne gezellen:

— Ik heb dezen nacht eens rijpelijk overwogen hoe wij op de beste wijze onze onderneming kunnen aanvatten.... Ik geloof dat het niet geraadzaam is samen naar Jativa te gaan, om er poolshoogte te nemen. Ik stel u voor, mij af te vaardigen, om de eerste stappen naar het kasteel van den grootvader van

Victoire te doen. Hoe denkt gijlie hierover?

— Dat lijkt mij ook het beste, sprak Pil.

De anderen waren het met hem eens.

— Gij kunt vandaag de stad bezoeken, die naar het schijnt mag bewonderd worden... Ik hoop dezen avond nog hier terug te wezen, om u mede te deelen wat er ons verder te doen valt.... Ik heb aan mevrouw de gravin een lang telegram gezonden, om haar te melden dat Janneken in de blakendste gezondheid verkeert en dat we binnen enkele dagen te Antwerpen zullen wezen.... Gelukkiglijk heb ik haar nooit een vasten datum opgegeven voor onze tehuiskomst, omdat we al te veel tegenspoed hebben ondervonden, zoodat Jannekens moeder geen achterdocht zal koesteren en wij dus gerust eenige dagen zullen kunnen wijden aan onze opzoekingen.

Janneken drukte Daks de hand.

— Ik ben u oprecht dankbaar, beste heer Daks. Gij denkt aan alles!

— Daar ben ik voor uitgezonden door mevrouw de gravin en word ik betaald, klonk het antwoord van den trouwen speurder.

— Nu ga ik er bij den portier van het hotel eens naar vernemen waar ik de beste en snelste auto kan vinden om mij naar Jativa te laten voeren.

Toen hij den portier hierover aansprak, schudde deze het hoofd en zei na eenig nadenken:

— Jativa?... De duivel hale mij als ik weet waar dat ergens te zoeken ligt!

— Dat vraag ik u toch niet, zei Daks. Ik wensch maar alleen te weten hoe ik er op de snelste wijze kan komen.

— Ik kan u toch den weg niet wijzen naar eene plaats die ik niet ken.

De man glimlachte en zette een gezicht alsof hij Daks zijn innig medelijden moest betuigen in een zwaar verlies.

— Ik vraag u ook niet mij den weg te wijzen, duwde hij den portier korzelig toe.... Het adres van een autohouder die mij een rijtuig bezorgt, dat mij er ten spoedigste heen brengt.

— Naar Jativa?

De man woelde met de vingers zijner rechterhand in zijn dun gezaaid haar en herhaalde:

— Jativa!... Jativa!... Ik heb dat toch nog gehoord.... Ja, Jativa....

Daks voelde zijn bloed koken en wilde den portier met eene goedgemeende verwensching naar Satan zenden, toen hij er plotseling aan

dacht dat hij zich niet had gedragen zooals het behoort.

Hij gaf den kerel een goudstuk.

De man liet het in zijn zak glijden en sprak dan met verhelderd aanschijn:

— Jativa?... Ik wist wel dat ik het kende, dat ik het nog gehoord had.... Wij hebben hier eene bovenmeid, die in den omtrek van Jativa geboren is en er gewoond heeft, als ik mij niet vergis.

— Waarom deedt gij mij zooveel tijd verliezen! Kondt ge dat niet eerder zeggen!

— Ik moest mijn geheugen opruimen.

— Langs uwen vestzak om, maar, genoeg gepraat.... Ik verlang de meid dadelijk te spreken.... Zeg me nu niet, dat ge niet weet waar zij is.... Hier is nog wat voor u, maar haal nu zonder dralen de vrouw van Jativa hier.

Dat gebeurde dan ook aanstonds.

Het was eene Spaansche van reeds gevierden leeftijd die met een aantal buigingen Daks begroette.

— Kent gij Jativa?

— Ik zou het gelooven.... Ik ben in de streek gewonnen en geboren.... Ik ben getrouwd geweest met den hovenier van het kasteel van Jureza.... Het ligt op een honderdtal meters van Jativa af.... De oom van mijn man zaliger was een der wachters....

— Heilige deugd! kreet Daks, ik geloof dat ze hier allemaal van den spanader gesneden zijn!... Ik heb geen tijd te verspillen en verzoek u zoo kort mogelijk op mijne vragen te antwoorden. Ik zal u eene goede belooning schenken.

— Goed, antwoordde de vrouw.

— Kent gij het kasteel van Jativa?

— Ja....

— En de edelman die het bewoont?

— Zeker.

— Is hij reeds oud?

— Ja....

— Woont hij er nog?

— Neen.

— Waar is hij dan?

— Weg....

— Deezen van Mannekensveere! kreet Daks. Zijn dat nu antwoorden!

— Als ik kort ben, zal ik eene goede belooning ontvangen.

— Ja, maar op die wijze weet ik morgen vroeg nog niets!... Zeg het mij zoo lang of zoo kort als ge 't noodig vindt, maar licht mij in over het verblijf van den ouden edelman!

— Dan zal ik u mededeelen dat de grijsaard hier te Madrid verblijft, in zijn paleis....

Waar het juist staat weet ik niet, maar ge zult het gemakkelijk vinden.... Wat wilt gij bij den markgraaf van Almansa gaan doen?

— Gij zijt niet nieuwsgierig, maar gij weet gaarne veel!... Ik wensch den ouden heer te spreken.

— Ik geloof dat gij u in dat geval de moeite niet moet getroosten hem te gaan opzoeken.

— Wat beteekent dat nu weer!

Daks sprak zeer barsch, daar het gepraat der vrouw erg op zijne zenuwen werkte, des te meer dat de portier zeer langzaam hare woorden, die in het Spaansch werden uitgebracht, in het Fransch overzette.

— Ge ziet er zoo kwaad uit, zei de vrouw. Ik moet u toch de waarheid bekend maken, niet? Als gij dat niet verlangt, zeg het dan maar en ik ga henen.

— Ik verlang er alles van te weten, antwoordde Daks, en zal geduld oefenen. Begin nu maar te zeggen waarom ik den markgraaf, die hier te Madrid verblijft, niet zal kunnen spreken.

— Ik heb al wat ik u ga mededeelen, zoo begon de dienstmeid haar verhaal, uit den mond van een ouden kamerdienaar van den edelen heer vernomen, die jaren en jaren in zijn dienst is geweest en al de geheimen der familie kent, omdat kamerdienars goede ooren bezitten en er zich op toe leggen al wat ze in de woning van hunnen meester niet mogen hooren of zien eerst en vooral te snappen.

De markgraaf van Almansa en Jativa had uit zijn huwelijk met eene vreemde prinses of iets van dien aard, die uit Amerika gekomen was, slechts een zoon, dien hij zeer lief had, des te meer dat de moeder zeer jong overleden was en de vader dus het kind meer zorgen en toewijding had moeten toedragen, omdat de jongen de vertroeteling eener moeder had moeten derven.

De kleine graaf werd door ieder op de handen gedragen, verafgood, omdat hij zich tegenover den geringsten van de onderdanen zijns vaders als een vriend aanstelde.

Men was dat niet gewoon op het kasteel en in den omtrek, daar de markgraaf een edelman van den ouden Spaanschen stempel was, die al wie niet tot den hoogen adel behoorde, beschouwde als van geringer waarde dan hij, als gemaakt van ander en slechter bloed en vleesch.

Jongeling geworden, bleef hij van dezelfde eigenschappen en hoedanigheden blijk geven en won zoo, naast den eerbied ook de vriend-

schap, de liefde van allen die met hem in betrekking kwamen....

Hij vertrok naar den vreemde en niemand, buiten den ouden kamerknecht, zag hem nog weder in de ouderlijke woning.

Eens keerde hij op het kasteel van Jativa weder, waar hij met zijn vader een woelig onderhoud had en daarna het slot verliet, om er nooit meer te verschijnen.

Hier onderbrak Daks de vrouw en sprak:

— Dit alles weet ik.... En nog meer ook.... Luister of ik goed op de hoogte ben... Ik zal u beknopt vertellen wat ik van de historie weet, dan zullen wij wat tijd sparen, want ik zou vandaag nog het einde van uw verhaal wenschen te hooren.

Met korte volzinnen en zoo besnoeid mogelijk liet hij hooren wat hij uit den mond van Victoire over de geschiedenis van hare ouders had vernomen.

De dienstmaagd had aanhoudend instemmend met het hoofd geschud, naarmate de portier, zoo goed en zoo kwaad als het ging, de woorden van Daks had overgezet.

Wanneer zijn verhaal ten einde was, vroeg de vrouw hem:

— Gij weet het zoo goed als ik en ik zoek vruchteloos te weten waarom gij mij wilt uit-hooren....

— Tot hier ben ik op de hoogte gebracht, maar verder weet ik niet wat er geschied is. Ik luister.

— Er zijn dan een paar jaar verlopen, zonder er iets op het kasteel voorviel.... Alles ging er zijn gewonen gang, zoo precies alsof de markgraaf nooit een zoon had gekend.... Naar men beweerde had hij veel verdriet en was hij in het hart getroffen door het lot dat zijn eenigen erfgenaam was te beurt gevallen, maar hij liet dat uitwendig niet blijken.... Hij was te trotsch....

Opeens veranderde dit alles als bij tooverslag.

Zekeren dag kwamen er twee vreemdelingen te Jativa en lieten zich bij den ouden edelman aanmelden, die volstrekt weigerde hen te ontvangen, zooals hij het onverbidde-lijk deed sinds zijn wedervaren met de vrouw van zijn zoon....

Een der bezoekers haalde toen een klein juweelenschrijn te voorschijn en reikte het den dienaar over, met de woorden, op bevelenden toon gesproken:

— Geef onmiddellijk uwen meester dit doosje en wat hij u ook zeggen moge, deel

hem mede dat wij hier op hem wachten.... Ik ga niet meer tot hem....

De bediende aarzelde een stond, want de onderrichtingen van zijn heer mochten op straf van doorzending niet overtreden worden, maar de toon dien de vreemdeling had aangeslagen noopte den knecht toch terug tot hij den markgraaf te gaan, om hem het schrijn te overhandigen.

Eerst wilde de oude edelman zelfs het voorwerp geen blik gunnen, en toen de dienaar het vertrek niet verliet, borst hij in woede los.

Hij trad op den knecht toe, als ging hij hem vastgrijpen en hem buiten de kamer steken, maar het was alsof de nieuwsgierigheid vaardig werd over de gramschap want hij keerde op zijne stappen terug en greep het doosje, hetwelk door den bediende op een tafeltje was geplaatst geworden.

Hij deed het deksel omhoog springen.

Een kreet, die zoowel verbazing als ontsteltenis deed veronderstellen, ontsnapte zijnen mond.

Een stond keek hij met wijdgeopende oogen den ring aan, die te voorschijn was gekomen en veel te groot was om aan een menschenvinger gedragen te worden.

Hij was versierd met een vurig rooden edelsteen, van ongewone afmeting en die zoodanig langs alle zijden schitterende lichtstralen uitwierp, dat het was alsof er iets in het schrijn lag te branden.

Nooit in zijn leven had de knecht, die uit nieuwsgierigheid nader was gekomen, zulk een ster gezien, zoo deelde hij ons later mede, en hij had nochtans, als kamerdienaar in groote huizen, vele juweelen kunnen zien schitteren.

Een lange wijl bewonderde zijn meester het kleinood en zei dan langzaam, het doosje sluitend:

— Leid de twee heeren bij mij.

De knecht kon zijn ooren niet gelooven. Het kwam hem echter te binnen wat een der vreemdelingen hem had gezegd en hij sprak op eerbiedigen toon:

— Mag ik zoo vrij wezen den heer markgraaf te doen opmerken dat de heeren hebben verklaard dat zij u wachten.

— Het is waar, mompelde de edelman, en hij spoedde zich tot nog grootere verbazing van zijn dienaar, naar het vertrek waar de bezoekers zich bevonden.

Toen hij er binnentrad maakte hij eene diepe buiging.

Hij sloot zorgvuldig de deur achter zich en

de knecht die hoorde hoe de sleutel in het slot werd omgedraaid, lag vruchteloos met het oor tegen deze deur.

Hij kon geen woord opvangen, want het gesprek werd fluisterend gevoerd.

Meer dan een uur duurde het....

Bleek en ontdaan kwam de markgraaf er buiten en wankelde naar zijn kamers....

Eenige dagen verbleven de twee mannen op het kasteel van Jativa, en als een hunner, die met groote voorkomenheid, met eerbied mag men zeggen door den grande van Spanje werd bejegend, afscheid nam, vergezelde de edelman hem tot aan de spoorhal, en, als hij teruggekeerd was, deed hij geheel het personeel van het slot bijeenroepen en deelde het mede dat zij voortaan allen als aan hun meester moesten gehoorzamen aan den tweeden vreemdeling, die op het kasteel zou blijven wonen....

Hij houdt nog altijd de wacht bij den markgraaf, want er wordt beweerd dat hij hem bewaakt....

In ieder geval, niemand mag den ouden heer naderen dan met toelating van den gevangenbewaarder, want zoo noemt men hem. Zelfs de dienaars niet, waarin de edelman vroeger een volledig vertrouwen stelde.

Geruimen tijd na de aankomst der twee vreemdelingen verliet de markgraaf van Almansa zijn slot te Jativa, om zijn intrek te nemen in zijn paleis hier te Madrid, waar hij eveneens als een kluizenaar leeft en zijn vertrekken niet verlaat, waar slechts bij uitzondering en in het bijzijn van den gevangenbewaarder iemand bij hem toegelaten wordt.

Naar door hen beweerd wordt, die min of meer op de hoogte dezer gebeurtenissen zijn, heeft de markgraaf hemel en aarde bewogen en een gedeelte zijner groote fortuin uitgegeven met kwistige hand om zijne kleindochter, om het kind van de fransche vrouw, die de echtgenoot van zijn zoon was, op te sporen.

In al de landen der aarde werden er opzoeken gedaan, overal werden speurhonden gestuurd, fabelachtige sommen werden uitgeleefd, maar nergens was eenig spoor van de vrouw te ontdekken.

— Ze waren goed verstopt ook, zei Daks.

— Weet gij dat?

— Ik veronderstel het, anders zou men hen hebben ontdekt.

— Nu weet ge er zooveel van als ik.... Zijt ge voldaan, heerschap?

Zij stak hare hand uit.

Daks telde er eene goede belooning in af en keerde terug bij zijne gezellen.

— Onze zaken staan opperbest, zoo zegde hij, en ik geloof dat ik vandaag nog Victoire in de armen van haar grootvader zal voeren, die haar met vreugde zal zien.

— Ziet ge wel, zei Janneken, dat ik gelijk had voor te stellen naar het geboorteland van Victoire te reizen.

En zich tot het meisje wendende :

— Zijt ge nu niet tevreden ?

— Als gij er door verheugd zijt, ja, klonk het antwoord. Wat mij betreft, laat het ontmoeten van mijn grootvader mij geheel onverschillig. Ik zal den hardvochtigen man

nooit de geringste genegenheid kunnen toedragen... Hij heeft mijne ouders al te wreed behandeld, hij is de schuld van het wangedrag mijner moeder; ik zal nimmer iets voor hem over hebben !

— Toch moeten wij in uw belang tot hem gaan, zoo besloot Daks, want om de vrouw van Janneken te worden, moet gij uwen rang in de samenleving hernemen.

En tot zich zelve voegde hij er bij:

— En ik zou Daks niet wezen als ik niet zou trachten het geheim van den rooden edelsteen, misschien in het belang van Victoire, te ontsluiëren...

HOOFDSTUK LVIII

VICTOIRE EN HAAR GROOTVADER — DAKS EN DE PORTOWIJN

Een der schoonste autos die te Madrid te huren was, bracht Daks naar het paleis van den Markgraaf van Almansa en Jativa, grande van Spanje, een zeer groot gebouw, met een prachtigen voorgevel, die de gansche zijde van een plein innam.

— Ik geloof dat de oude er warm inziet, zoo waren de bespiegelingen van Daks, toen hij uit zijn rijtuig stapte en de woning van den edelman in oogenschouw nam. Zijne eenige erfgename zal niet te klagen hebben over grootvaders nalatenschap.

Hij schelde aan.

— En vermits hij Victoire de gansche wereld door heeft doen opzoeken, zal hij blijde zijn het meisje te zien verschijnen, dat dult geen twijfel.

De poort werd geopend en Daks bevond zich voor een man in uniform, met goud bestikt overal waar er maar eenigszins plaats voor borduurwerk was en die hem op barschen toon naar de reden zijner komst scheen te vragen.

Zoo dacht Daks er toch over, want hij begreep geen gebenedijd woord van hetgeen de portier hem toevoegde.

Hij antwoordde in het fransch :

— Mijnheer de generaal, zei hij, ik moet absoluut uwen meester spreken, die mij, tegen zijne gevestigde gewoonte in, oogenblikkelijk zal ontvangen, als gij hem zult laten weten dat ik hem nieuws breng van Victoire... Ge

twijfelt daar toch zeker niet aan, Mijnheer de generaal... Ik zal trouwens al uwen twijfel wegnemen, door u te laten zien dat ik het wel meen.

Hij duwde den met goud overladen man een goudstuk in de hand, die een milder geelaat opzette en in het Spaansch zei :

— Ik begrijp geen lettergreep van al wat gij daar hebt uitgekraamd, maar ge ziet er mij een braven kerel uit... Ik voel dat in mijnen zak... Wacht een oogenblik in deze kamer. Ik zal iemand ontbieden die fransch spreekt, want ik hoor wel dat gij deze taal kent.

Daks nam plaats op een sofa en wreef zich de handen.

— Het gaat goed, zoo dacht hij... Ik geloof niet dat de generaal een hond gaat halen, om mij naar de kuiten te bijten tot ik hier buiten ben... Spijtig dat ik geen Spaansch heb geleerd in mijn jongen tijd!... Ik zat voorzeker nu al bij den Markgraaf en zijn gevangenbewaarder. Maar goud is eene wereldtaal en ik zal wel tot bij den ouden heer weten door te dringen...

Een dienaar, in eene kleurrijke maar stemmige livrei gestoken, verscheen in het vertrek.

Met eene lichte buiging vroeg hij in het sierlijkste fransch :

— Wat verlangt gij, Mijnheer ?

— Het doet me genoegen dat gij fransch spreekt, zei Daks, en ik wil er u voor beloonen, omdat het voor mij van groote waarde

is... Dat is voor u... Leid mij nu eens spoedig bij uwen meester.

De knecht glimlachte.

— Gij verlangt den heer Markgraaf te zien ?

— En te spreken...

— Wie zijt gij, Mijnheer ? Hoe is uw naam ?

— Mijn naam is Daks, maar die heeft minder te beteekenen, alhoewel hij in vele landen bekend staat. Wat uw meester echter meer belang zal inboezemen is dat ik detective ben, de gansche levensgeschiedenis van uwen meester ken en hem nieuws breng betreffende Victoire...

— Wie is dat ?

— Och, ja, dat is waar, die naam zegt hier niets, daar de oude wellicht niet eens weet hoe zijne kleindochter heet.

De dienaar liet een kreet van verrassing hooren.

— Zijne kleindochter ?

Daks knikte bevestigend.

— Gij brengt inlichtingen betreffende de kleindochter van mijnen meester ?

— Zooals gij het zeer welsprekend zegt.

— Bepaalde inlichtingen.

— Ik heb haar gevonden.

— Wat hebt ge ? vroeg de knecht, die zijne ooren niet scheen te gelooven.

— Ik heb het meisje ontdekt.

— Waar ?

— Ik hoor dat gij een Franschman zijt. Ge wilt er alles van weten, he ? Laat me nu toe ook wat aan uwen meester zelf te vertellen. Ik zal u nog bekend maken dat de jonge Graaf hier te Madrid verblijft... Ga nu en verwittig den heer Markgraaf...

— Indien gij de waarheid spreekt, man, dan is uw broodje gebakken... Een millioen is er uitgelooft geworden om de freule weer te vinden... Ik ga onmiddellijk den Braziliaan op de hoogte brengen.

— De Braziliaan, wie is dat ?

— De vertrouweling van mijnen meester.

— Een der twee vreemdelingen ?

— Ik hoor dat gij er iets van weet... Wacht hier eenige oogenblikken en ik keer terug met den heer Guepa...

Het duurde niet lang of de knecht liet in de kamer een man, slank van gestalte, in een sierlijk europeesch stadskleed gehuld, dat naar de laatste mode door een meester van naald en schaar gefabriceerd was, maar wiens donkerbruine gelaatskleur toonde dat hij ergens in Zuid-Amerika thuis hoorde.

De Braziliaan keek een stond Daks met glinsterende groote zwarte oogen doordringend aan en sprak toen in het fransch maar met een sterk uitgedrukten vreemden tongval:

— Hebt gij de waarheid gesproken ?

— Ik heb mijn geheel leven nooit een leugen losgelaten, antwoordde de andere, als het niet om beterswille was... Hier heb ik de zuivere waarheid gesproken : ik heb de dochter van den graaf van Vinaroz ontdekt en vraag niet beter dan haar in de armen van haar grootvader te voeren.

— Hoe zult gij hem bewijzen dat het zijne kleindochter is en geen vreemd meisje, dat hier wordt gebracht om den uitgelooften prijs van een millioen te bekomen ?

— Ik geloof dat ik u een doorslaand getuigschrift kan vertoonen.

Daks haalde zijne portefeuille te voorschijn en reikte den Braziliaan de trouwakte van Victoire's moeder over.

Aandachtig las de bruine man het document, herlas het nog eens, herbegon eene derde maal, fronste de wenkbrauwen, die als twee gitzwarte bogen boven zijne oogen sterk geteekend stonden en zei dan :

— Dat is reeds een klein bewijs, als het stuk echt is... Maar, wie zegt mij dat het niet valsch is ?

— Ik zal u zeggen hoe het in mijn handen is gekomen.

— Goed... Ga zitten... Vertel mij alles van naaldeken tot dradeken, zonder de kleinste bijzonderheid te vergeten... Alles heeft zijn belang, want ik verlang de zekerheid op te doen dat het hier de dochter geldt van de barones Tilly, de laatste afstammeling der Hormigas...

Daks dischte hem in het lang en het breed de geschiedenis op die hij uit den mond van Victoire had vernomen en deelde hem ook zoo trouw mogelijk mede hoe hij de moeder van het meisje en haren stiefvader had gevonden.

Toen het verhaal geëindigd was, loosde de Braziliaan een diepe zucht.

— Arme prinses ! mompelde hij.

En tot Daks :

— Ik dank u uit gansch mijn hart en ook namens mijn meester, omdat gij geloof hebt gehecht aan de woorden van het bloemenmeisje en haar aan boord hebt genomen... Als het blijkt dat zij de dochter van den Graaf van Vinaroz is zal u niet alleen een mil-

lioen geschonken, maar nog andere gunsten zullen u verleend worden...

— Dat alles komt Janneken toe...

— Wie?...

— De toekomstige echtgenoot van Victoire.

— Daar spreken wij later over, zei de bruine man op spijtigen toon... Ik verzoek u binnen een paar dagen hier weder te keeren... Ik zal dan hebben kunnen derzoeken, zoo in Engelsch-Indië als te en, wat er waar is van al hetgeen gij k ooruit te zetten... Men heeft ons reeds likwijls willen bedriegen... Ik zal dat s houden...

— Neen, kreet Dal rukte op hetzelfde oogenblik de trouw uit de handen van den Braziliaan, die h niet bedacht was.

De donkere oogen van den gebruinden man fonkelden en zijne lippen trilden.

— Mijnheer! kreet hij en deed een stap in de richting van Daks, die deinsde, en stak de hand naar het document uit.

— Gij betrouwt mij niet, ik u niet, er is dus evenwicht in ons beider vertrouwen... Laat mij schrijfgerief brengen en ik schrijf u hier onmiddellijk eene kopie der trouwakte... Het origineel hoort Victoire toe en ik sta het aan niemand af!

— Het zij zoo...

Op bevel van den Braziliaan bracht een knecht papier, inkt en pennen en snel maakte Daks een afschrift van het stuk.

— Ik verwacht u hier binnen een paar dagen, zooals overeengekomen... Waak met zorg over de Prinses...

— 't Is reeds de tweede maal dat gij Victoire den titel van «Prinses» verleent...

— Als mij dat belooft, sprak de bruine man korzelig, doe ik dat, zonder uitleg te geven.

— Het is zonderling, zei Daks, maar er is hier een weefsel van geheimen rond den Rooden Edelsteen... Ik zal daar het fijne van weten zoodra Victoire hier is ingeburgerd...

Maar hij hield deze overweging voor zichzelf en zei :

— Zeer vriendelijk en beleefd schijnen ze in uw land niet te wezen... Mijne beste groeten... Tot overmorgen...

Met eene diepe buiging en een spottende tronie verliet hij het vertrek en stond in den zuilengang, die naar de poort leidde, voor den franschen knecht, die hem toesprak :

— Ge ziet dat het zoo gemakkelijk niet gaat onzen heer Markgraaf te naderen.

— Dat zullen wij morgen zien, antwoordde

Daks, die het paleis verliet, door den portier met veel eerbiedige woorden en rugkrommingen begeleid, in zijn auto stapte en zich naar zijn hotel liet terugvoeren.

Bij zijne makkers wedergekeerd, deelde hij hun allen het volgende mede :

— Ze zijn nog al wantrouwig bij den Markgraaf van Almassa en Jativa... Binnen een paar dagen moet ik in het paleis van den grande van Spanje terugkeeren... Ze zullen in die korte spanne tijds alles onderzoeken... Hoe ze dat klaar zullen spinnen, weet ik niet... In alle geval wachten is de boodschap...

Zij brachten den tijd door met de merkwaardigheden van Spanje's hoofdstad van dichtbij te bezichtigen...

Twee dagen later kwam er 's morgens een knecht in de livrei van den Markgraaf uitgedost en bracht een brief voor den heer Daks.

Dit schrijven luidde :

« Zeer geachte heer,

» Wij hebben in Engeland en in Indië de » noodige opzoekingen doen geschieden en » hebben gisteren de noodige gegevens ont- » vangen. »

— Dat is tooverwerk! kreet Daks.

— Menschenwerk, zei de Rosse. Denk aan den telegraaf zonder draad en wat ge met goud op het aardsch tranendal kunt gedaan krijgen.

— Gij hebt gelijk, sprak Daks...

En hij vervolgde de lezing van den brief :

« Gelieve u om tien uur stipt in mijn paleis » aan te bieden, vergezeld van mejuffer Vic- » toire, waar u verdere onderrichtingen zullen » worden verstrekt. »

— Die is goed! meende Daks. Verdere onderrichtingen.... Zoudt ge niet zeggen dat wij in dienst zijn van dien oude.... Als het Victoire's grootvader niet gold, ik zou zeggen van dien ouden deugniet!... Het schrijven is niet eens geteekend.... Het gaat waarschijnlijk uit van dien beleefden vreemdeling met zijn gezicht in den oker!....

Hij bedacht zich een oogwenk. Zijn voorhoofd rimpelde geweldig, een teeken dat zijn gedachtengang niet naar zijn zin was.

— Nu het oogenblik nadert dat Victoire haren grootvader gaat wederzien, zoo overwoog hij, begin ik de overtuiging te koesteren dat we beter zouden gedaan hebben regelrecht van Constantinopel naar Antwerpen te reizen.

Het is zeker dat het onderzoek der brieven volledig voldoening heeft gegeven, anders zou

hij Victoire niet ten paleize van den markgraaf ontbieden.

Zij zal dus erkend worden als de afstammelingen der Almansa's, maar dan zal zij ook aan haren grootvader moeten gehoorzamen.

Wat zal de oude edelman beslissen?

Zal hij er in toestemmen dat zij een Vlaamschen jongen huwt, wel van adel, maar die haar hoegenaamd in rang niet evenaart, een straatlooper is geweest en rond de wereld heeft gezworen?

Wat zal de Braziliaan nog weten te vertellen van de prinses, zooals hij haar betitelde?

Ik geloof dat we nog zonderlinge oogenblikken gaan beleven en de toekomst er voor Janneken niet rooskleurig uitziet!

Maar we zijn scheep en we moeten varen...

In ieder geval moeten de makkers met ons medegaan en in den auto op ons wachten. Ge weet nooit wat er kan gebeuren ten paleize van een mensch die in het geheim van den rooden edelsteen gewikkeld is...

Toen Victoire en Daks uit het rijtuig stapten, vóór het verblijf van den markgraaf, zei Daks tot Janneken, Mol en Pil, die in de auto bleven zitten:

— Als wij binnen een half uurtje niet terug zijn, moet ge den portier maar eens korren vragen waar wij ons bevinden... De fransche knecht zal u wel te woord staan...

Het was de brave man die hen ontving.

Toen Victoire bedeesd in de kamer trad, knielde de Braziliaan voor het meisje en zoende hare hand.

— Ik buig mij in het stof voor u, edele dochter van den grooten meester, zoo sprak hij in het spaansch, en heet u welkom in naam van gansch uw volk.

Daks begreep geen woord van hetgeen de kleurling zei en Victoire, die nochtans spaansch verstond, toonde door hare verbazing dat ze er al zoo weinig van snapte als haar begeleider.

De Braziliaan richtte zich op en sprak tot Daks:

— Zooals ge wel hebt kunnen veronderstellen heeft het onderzoek uitgewezen dat de jonkvrouw wel degelijk de kleindochter is van den markgraaf van Almansa en Jativa en de laatste telg van het geslacht der Hormingas...

En met eene diepe buiging tot Victoire:

— Mag ik uwe hoogheid verzoeken mij te volgen.

— Ja, was het antwoord, maar niet alleen...

Ik wil niet dat de heer Daks mij een oogenblik verlate...

De bruine man fronste de wenkbrauwen.

— Uw wensch, hoogheid, is mij een bevel, antwoordde hij met eene zeer korte aarzeling. Gelieft mij beiden te volgen.

Aan het einde van een langen gang, waarvan de wit marmeren wanden met talrijke beelden langs beide zijden waren versierd en waarin hun voetstappen hol klonken op den wit marmeren vloer, opende de Braziliaan eene kleine deur, die toegang gaf tot een klein vertrek, zeer eenvoudig bemeubeld en helder verlicht langs groote raamdeuren welke naar een terras leidden, dat uitzicht gaf op een groot park.

In een grooten leunstoel, aan de andere zijde der kamer geplaatst, tegen een dezer vensters, was een grijsaard gezeten, die bij het binnentreden van Victoire moeilijk en langzaam uit zijn zetel rechtekwam.

Men zou gezegd hebben dat hij de hertog van Alva was, in een zwart modern kleed gestoken, naar den laatsten snit der mode vervaardigd.

Zijne staalgrijze oogen vestigden zich doordringend op Victoire, die hij een stond aanschouwde, zonder een enkel woord uit te brengen.

Het meisje was aan den ingang der kamer blijven staan en staarde haren grootvader aan.

Eindelijk sprak de oude man:

— Wees hier welkom... Uw gelaat zegt mij meer dan al de stukken van het onderzoek... Gij hebt dezelfde wezenstrekken als uw vader...

Hij liet zich terug in zijn zetel zinken.

Victoire kon geen woord uit hare toegeschoefde keel krijgen...

Was dat het eerste samenkomen van kleindochter en grootvader?

Alhoewel Victoire gezegd had dat ze niets voor den man gevoelde zou haar goed hart haar toch in zijne armen hebben gedreven, als hij deze geopend had om haar aan zijn boezem te drukken, en daar zou haar onverschilligheid, haar wrok wellicht gesmolten zijn, om nog alleen haar kinderliefde over te laten.

Maar de grootvader bleef koel en onverschillig en het werd Victoire ijskoud om het hart...

Er heerschte een oogenblik stilte, een oogenblik dat een uur scheen te duren.

De Braziliaan nam het woord:

— Wat gebiedt de heer markgraaf?